

CONTRACTE DE ARENDARE ÎNCHEIATE ÎNTRE PROPRIETARI DE MOȘII ȘI ARENDAȘII DIN JUDEȚUL TELEORMAN

STELUȚA CHEFANI-PĂTRAȘCU*

După legiuirile de la mijlocul secolului al XIX-lea boierii intră în stăpânirea deplină a bunurilor funciare deținute de-a lungul secolelor; din postura de proprietari de pământ vor acorda acestui bun o atenție deosebită. Importanța acordată pământului se datora libertății comerțului și vânzării produselor agricole pe piața externă.

O parte din proprietari de moșii au lucrat în regie proprie pământul încercând să-și valorifice astfel averea, dar cea mai mare parte din proprietari au arendat pământul unor persoane, care erau departe de a fi agricultori de meserie-arendași. Aceștia erau în general cămătari, comercianți, orășeni, care prin luarea în arendă a pământului încercau să-și scoată un profit însemnat. Proprietarii prin darea în arendă a pământului căutau să obțină sume de bani sigure.

Proprietari și arendași

O statistică a proprietarilor și arendașilor din județul Teleorman la începutul secolului XX-lea a fost realizată pentru Camera de Comerț și Industrie din Pitești, fiind publicată în *Anuarul geografic, istoric, economic și statistic al județelor Argeș, Muscel, Olt, Teleorman*¹. La capitolul „adrese profesionale din județul Teleorman” sunt trecute două categorii: proprietari și arendași cu proprietăți de peste 50 hectare (tabelele nr. 1 și 2).

În prima „categorie profesională” sunt trecuți 111 proprietari, iar în a doua 83 de arendași. Tabelul ce cuprinde proprietarii este simplu, el nu cuprinde decât două rubrici, una privind domiciliul, iar cealaltă numele moșiei deținute. Un număr de 66 de proprietari au domiciliul la conacul de pe moșie, 33 din ei îl au în București, iar câțiva locuiesc în orașe precum: Alexandria, Roșiorii de Vede, Turnu-Măgurele, Craiova, Galați, Caracal, Curtea de Argeș.

Un număr restrâns de proprietari au domiciliul declarat în străinătate. Este cazul familiei Dumba, ce locuia la Viena, cu întinse proprietăți în comunele: Bragadiru, Lița și Putineiu. În aceeași situație se găsește și baronul Theodor Nicolici de Rudna, ce deținea domeniul Mavrodinului și care locuia la Budapesta.

* Muzeul Județean Teleorman.

¹ *Anuarul statistic, geografic, istoric, economic al județelor Argeș, Muscel, Olt, Teleorman*, Tipografia Transilvania, 1903, p. 23-26.

Pentru comuna Dobrotești la nivelul anului 1903 avem trecuți următorii proprietari: Ioan D. Berindei, C. A. Berindei, P. Angelescu, C. Liventi, D. Liventi, Ioan Tufă. În rândul arendașilor sunt menționați Valentina Staicovici, Gh. Hașiu, P. D. Polimeride, C. D. Polimeride, Dionisie I. Pană. Pe cei doi arendași din familia Polimeride, la scurt timp, îi regăsim în documentele vremii ca ajungând proprietari în aceeași localitate. Petre Polimeride, născut în anul 1868, în localitatea Dobrotești, ajunge să dețină aici o moșie în întindere de 100 hectare, iar în anul 1918 este numit prefect al județului Teleorman².

La o cercetare mai atentă constatăm că situația prezentată la nivelul anului 1903 are multe lacune. Spre exemplu sunt proprietari care nu se regăsesc în această situație. Este cazul familiei Văcărescu, care stăpânea un întins domeniu pe raza comunei Slobozia-Mândra, ce nu figurează în rândul proprietarilor, fiind trecut în schimb Vasile Zagovitz, arendașul moșiei. La Suhaia, un domeniu funciar important prin balta de aproape 550 hectare este trecut de asemenea numai arendașul Gh. A. Ivănuș. Sunt persoane trecute și la proprietari și la arendași, de fapt, își lucrau moșia în regie proprie. De exemplu, proprietarul moșiei Ștorobăneasa din comuna cu același nume, Nicolae Racottă. Fotino Oreste este trecut în tabel ca fiind proprietarul și totodată arendașul moșiei Năsturelu din comuna Zimnicele, când de fapt Academia Română era proprietara moșiei.

Domeniul Mavrodinului avea în componență sa trei sate mari: Mavrodin, Nenciulești, Buzescu cu o întindere de peste 12.000 hectare, din care aproape 1.600 hectare pădure. El era format din mai multe corpuri: Bleoturi, Repezi, Comănești, Bărbătești, Adămești și Mavrodinul, ultimul fiind corpul principal cu conacul³. Pe acest domeniu întins găsim în tabel trecut un singur arendaș, care însă mai avea în arendă și moșia Nenciulești.

Pe arendașii care stăpânesc mai multe moșii îi vedem trecuți în tabel la diferite comune. De exemplu, Mitică Belitoreanu era trecut la comuna Gârdești și Perii-Râioși, Tănăsache Daia la Udupu și Gărăgău, iar Ion Daia la Ștoborăști.

Familia Dumba stăpânea un domeniu întins pe raza a trei localități Bragadiru, Lița, Putineiu. În tabelul arendașilor nu găsim trecută nicio persoană. Este greu de crezut că aceștia lucrau pământul în regie proprie și că veneau în timpul lucrărilor agricole în Teleorman, având în vedere faptul că în statistica realizată în anul 1903, domiciliul lor era trecut ca fiind în Viena.

În ceea ce privește situația marilor proprietari și a arendașilor, prezentată în analiza premergătoare Expoziției Generale Române (1906) intitulată „*Starea socială a sateanului, după ancheta privitoare anului 1905, îndeplinită cu ocazia Expoziției Generale Române din 1906 de către Secțiunea de Economie Socială*”, G. D. Scraba, dă alte cifre pentru proprietari și arendași⁴. Ele diferă de statistica prezentată de Camera de Comerț și Industrie din Pitești, pentru anul 1903. Astfel, în anul 1906 sunt un număr de 198 proprietari în județul Teleorman, care aveau mai mult de 100 hectare. Dintre ei 82

² Arhivele Naționale, Direcția Județeană Teleorman, *Localitățile județului Teleorman 1741-2006, repere administrative*, Editura Paco, București, 2006, p. 174.

³ Pantele Georgescu, *op. cit.*, p. 138-140.

⁴ G. D. Scraba, *Starea socială a sateanului*, București, Editura „Carol Gobl”, 1907.

își lucrau în regie proprie moșia, iar 116 proprietari își arendau moșiile⁵.

În anul 1906 numărul arendașilor din județul Teleorman se ridică la 121 persoane; ei sunt analizați din punct de vedere etnic. Astfel, dintre aceștia 95 de arendași sunt români, 20 de origine greacă, 1 arendaș este evreu, iar 5 de alte naționalități. Comparativ cu celelalte zone geografice Muntenia se prezintă pe primul loc ca număr de arendași, iar contingentul cel mai mare îl dădeau arendașii greci: Ilfov - 26, Teleorman - 20, Buzău - 19, Ialomița - 16, Tecuci - 14.

1. Contracte de arendare

În județul Teleorman din totalul proprietăților de peste 50 hectare majoritatea erau arendate. Cele mai multe moșii ale proprietarilor stabiliți la oraș erau controlate de arendași români⁶. Până în primul deceniu al secolului XX, arendașii erau administratori de moșie, se implicau direct în dirijarea muncilor agricole prin contractarea brațelor de muncă ale țăranilor. Prin încheierea acestor contracte arendașii urmăreau să se îmbogățească din surplusul ce le rămânea după plata convenită cu proprietarul.

Contractele de arendare aveau de obicei următoarele stipulații principale: persoanele contractante, proprietarul sau proprietarii și arendașul, moșia arendată și durata de arendare, suma pentru care se arenda aceasta, obligațiile financiare care îl priveau pe arendaș, se specificau obligațiile și îndatoririle arendașului și drepturile proprietarului (pentru exemplificare vezi anexele cu documentele nr. 1-16).

Proprietarii se prezintă la încheierea contractelor personal sau prin procură. A doua situație este întâlnită în cazul minorilor care sunt reprezentați de tutori, de proprietari care sunt plecați în străinătate și care-și deleagă vecinul de moșie sau prietenul. Femeile arendează cota lor dotală doar cu acordul soților. De exemplu: Ana Maria Văcărescu fiind minoră este reprezentată de tutorele legal Ion Văcărescu, moștenitorii generalului Anton Berindei sunt reprezentați de căpitanul Grigore Berindei, Paulina de Kotzebue îl împuternicește pe Dimitrie Sutz, Maria D. Brătianu cu consimțământul soțului D. Brătianu, arendează moșia dotală din Rădoiești de Jos, județul Teleorman.

Despre persoana arendașilor, contractele nu stipulează decât domiciliul ales pentru a fi găsiți în caz de modificare a contractului sau de reziliere a lui. În cele mai multe cazuri arendașii sunt teleormăneni cu domiciliul în Alexandria, Turnu-Măgurele, Roșiori de Vede și mai puțin la sate. Întâlnim însă și arendași cu domiciliul pe raza altor județe: Mehedinți, Dolj sau Vlașca. De exemplu Petre P. Popescu își avea domiciliul la Turnu-Severin și luase în arendă trei moșii dintre care două în Teleorman și una în Vlașca. Cei doi arendași ai moșiei Adămești, proprietatea Paulinei de Kotzebue, fiica generalului Mavros, erau din Dolj. Arendașul Gheorghe Hagi Peiu avea domiciliul ales în județul Vlașca și arenda în anul 1904 moșia Dracea din județul Teleorman a lui Radu A. Golescu⁷.

Suprafețe întinse din moșiile teleormănene sunt cumulate de câțiva arendași. Este cazul lui Petre P. Popescu care încheie într-o zi, 28 aprilie 1904, trei contracte la Tribunalul Teleorman, două contracte de arendare cu proprietara Ana Maria Văcărescu

⁵ *Anuarul statistic, geografic, istoric, economic al județelor Argeș, Mușcel, Olt, Teleorman*, p. 40.

⁶ Daniel Chirot, *Schimbarea societății într-o societate periferică*, Corint, 2002, p. 232.

⁷ D.J.A.T.N., fond *Tribunalul județean Teleorman*, dosar 251/1904, f. 278.

și unul cu principele Barbu Știribey (documentele nr. 1. și 2.). Cele două moșii erau vecine, prima în comuna Slobozia-Mândra, cu o suprafață de 4.500 hectare arabile și 1.500 hectare pădure și a doua în comuna Elisabeta, la nord de prima, cu o suprafață de 1.200 hectare, ele reprezentau împreună o moșie foarte întinsă de 7.200 hectare. Cel deal treilea contract de arendare privea moșia Anei Maria Văcărescu din comuna Adunații Șerbeni, aflată în județul Vlașca. Arendașul Barbu Miltiade administra singur întregul domeniu al Mavrodinului, aparținând baronului Feodor Nicolici de Rudna, în suprafață de 12.000 hectare și totodată moșia Nenciulești aflată în granițele domeniului având însă un alt proprietar, administratorul casei de Rudna, Efta Tanasievici.

Există cazuri de moșii arendate mai multor arendași, dar și un singur arendaș la mai mulți proprietari. Astfel, proprietara Paulina de Kotzebue, pentru moșia Adămești din județul Teleorman în întindere de 2.500 hectare, moștenire lăsată ca dotă de tatăl ei, generalul Mavros, are doi arendași diferiți pentru moșia sa. Trupul numit Șovărăști urma a fi lucrat de arendașul Leon Morărescu din Dolj și trupul numit Adămești de Gh. Mucichescu domiciliat în comuna Foișorul același județ (documentul nr. 4).

Cei șase proprietari, Aurelia I. Pascal, Maria M. Râmnicănu, Mihail Râmnicănu, Petre Râmnicănu, Nicolae Râmnicănu, George Râmnicănu, arendează lui M. Ionescu din comuna Orbeasca de Jos, moșia Călinești. Ei stipulau în contract ca arenda să fie plătită separat fiecărui proprietar în parte, iar în cazul în care unul din ei dorea să-și vândă proprietatea era liber să o facă, moșia fiind în realitate defalcată. Arendașul, în art. 8 al contractului, își lua angajamentul să „păstreze semnele despărțitoare de la moșie” fiind obligat să „respingă orice uzurpare a proprietății susținând acțiunea posesorilor la autoritățile competente căci din contră va fi responsabil de daune și speze” (documentul nr. 11).

1.1. Proprietari care iau în arendă alte moșii

De multe ori erau ei înșiși niște moșieri cu domenii mai restrânse și care nu se puteau stabili la oraș pentru a se bucura liniștiți de veniturile lor, iar alte ori erau cămătari sau speculanți.

George R. Goleșcu arenda în anul 1904 moșia Seaca a proprietarei Eliza Cretzeanu în întindere de 1.520 hectare pe o durată de 5 ani plățind o sumă de 40.000 lei pe an (documentul nr. 10). Arendașul în acest caz era fiul lui Radu A. Goleșcu, proprietarul moșiei Dracea. Aceasta avea o suprafață de 357 hectare arabile și era mărginită de proprietățile fraților Goleșcu, moșia Putineiu a proprietarului Al. de Vranj din Viena și moșia Segarcea, proprietatea statului în întindere de 3.500 ha⁸. Moșia Dracea era arendată în 1904 lui Gheorghe Hagi Peiu (documentul nr. 14).

Frații Andrei și Paraschiv Noica, provin din rândul negustorilor, ajung arendași și peste ani devin proprietari a mai multor moșii răsfirate pe raza județului. Cumpără în anul 1905 moșia Ciochina din județul Teleorman, iar la un an distanță arendează, pentru zece ani, moșia Cetate-Ștefănești.

În anul 1905, Alexandru Marghiloman, care se declara „rentier” vindea fără reținerea nici unui drept moșia Ciochina, cunoscută și sub numele de Racovița din județul Teleorman. Moșia pe care acesta o cumpăraseră de la stat în anul 1886 avea o

⁸ Pantele Georgescu, *op. cit.*, p. 197, 221.

întindere de 1 296 pogoane (648 hectare)⁹ (documentul nr. 21). Frații Andrei și Paraschiv I. Noica intrau în stăpânirea moșiei la 1 ianuarie 1905 (documentul nr. 20).

Prin contractul nr. 1022, frații Noica cu domiciliul în orașul Alexandria luau în arendă moșia Cetate-Ștefănești din comuna Antonești a proprietarei Bălașa D. Orbescu în întindere de 515 hectare. Contractul era încheiat în data de 26 iunie 1906 pentru o perioadă de 10 ani, de la 1909 până la 1919. În acest fel urmau a fi arendași și totodată proprietari (documentul nr. 9).

1.2. Arendași care cu trecerea timpului devin proprietari și încă unii din cei mai mari proprietari sunt cazuri întâlnite și în județul Teleorman. Familia Capră provenea din rândul țăranilor și se îndeletnicea cu agricultura, arendând suprafețe agricole. Peste ani au un loc de frunte între cei mai mari proprietari, ajungând să dețină domenii întinse în județ. În anul 1918 în pragul desfășurării reformei agrare familia Capră cumula mai multe proprietăți: în Mavrodin 12.690 hectare, la Suhaia 4.504 hectare, la Viișoara 4.060 hectare, la Adămești 2.300 hectare, la Țigănești 2.925 hectare¹⁰.

În documentele vremii regăsim toate titulaturile fiind folosite de multe ori împreună și nu neapărat în această ordine: sătean, arendaș, proprietar. În *tabelul nominal al ședinței sesiunii ordinare cu aleșii și funcțiile deținute*, din cadrul Prefecturii județului Teleorman, îl aflăm pe Nicolae Capră ales consilier pe anul 1896, având meseria de sătean-proprietar¹¹. Familia Capră este considerată ca fiind parvenită de membrii vechilor familii de proprietari. În *Anuarul geografic, istoric, economic, și statistic*, din anul 1903 pentru localitatea Țigănești sunt trecuți doi proprietari Nicolae Capră și Constantin Butculescu. Altfel, este considerat Nicolae Capră de proprietarul Butculescu, care nu se sfiește să-l numească mai departe arendaș. În contractul de arendare nr. 709 din 2 august 1904 Constantin C. Butculescu stipulează în articolul IV: „d-l arendaș nu va avea dreptul de a lua de asociat la această contractare pe d-l N. Capră, vecinul arendaș, de la hotarul acestei moșii, atunci se va considera reziliat contractul de drept fără somație sau judecată”¹². În luna septembrie a anului 1906, Nicolae Capră, ia cu arendă moșia Ulmeni de la proprietarul Dinu C. Iarca, pentru o perioadă de 10 ani (23 aprilie 1907-23 aprilie 1917), plătind acestuia anual suma de 10.000 lei la care se adăugau toate taxele și impozitele către stat, județ și comună¹³. Aceeași persoană, Nicolae Capră, în anul 1907 era arendașul domeniului Mavrodin, încheind cu Societatea de Asigurări Națională, un contract prin care se găsea în posesia celor 11.700 de hectare¹⁴. Peste câțiva ani din arendaș devine proprietarul Mavrodinului stăpânindu-l până în anul 1949.

⁹ D.J.T.A.N., fond *Tribunalul Județean Teleorman*, dosar 251/1904, f. 295.

¹⁰ Idem, fond *Reforma agrare*, dosar 235/1920, f. 170-201.

¹¹ Idem, fond *Prefectura Județului Teleorman*, dosar 2/1913, f. 13.

¹² D.J.T.A.N., fond *Tribunalul Județean Teleorman*, dosar 252/1904, f. 172.

¹³ Idem, dosar 271/1906.

¹⁴ Gh. Popa, I. Bălă, *1907 în Teleorman*, vezi anexa *Expunerea situației județului Teleorman pe anul 1906-1907 prezentată Consiliului Județean de Dim. C. Iarca*, prefectul județului, la deschiderea sesiunii extraordinare de la 15 oct. 1907, Turmu-Măgurele, Tipografia G. Stoicescu, 1907, p. 7.

În ceea ce privește sexul arendașilor, vedem că și femeile contractează în nume personal administrarea unor moșii, încheind contracte de arendare autentificate la tribunal. Moșia dotată Rădoiești de Jos a proprietarei Maria D. Brătianu este arendată prin contractul nr. 191, din 24 februarie 1904, doamnei Elena D. Coșoianu pe un termen de 8 ani având ca îndatorire plata a 15 000 lei arendă în două rate pe an la 1 martie și 1 septembrie și suplimentar dările către stat, județ, comună (documentul nr. 7).

1.3. Durata contractelor de arendare.

În majoritatea contractelor de arendare din anii 1904-1906 termenele cele mai des uzitate în arendare sunt în general de 10 ani mergând în jos până la minimum 5 ani. De exemplu: moșia Adămești a proprietarei Paulina de Kotzebue este arendată 10 ani (documentul nr. 4); la fel și moșia Elisabeta a principelui Barbu Știrbei; moșiei Slobozia-Mândra i se prelungește contractul pe încă 9 ani în total 13 ani de la 1901 până la 1914¹⁵; moșia Ștefănești a proprietarei Bălașa D. Orbescu se arendează pe 10 ani între 1909 până la 1919 (documentul nr. 9); moșia Ulmeni a proprietarului Dinu C. Iarca, a fost arendată pentru o perioadă de 10 ani între 23 aprilie 1907 și 23 aprilie 1917¹⁶; moșia Rădoiești de Jos a proprietarei Maria D. Brătianu s-a arendat pentru 8 ani (23 apr. 1905-23 apr. 1913)¹⁷. Smaranda Furculescu arendează moșia Pârlita pentru o perioadă de 7 ani între 23 aprilie 1909-23 aprilie 1916¹⁸.

1.4. Prețul de arendare al moșiilor

Suma pentru care se contracta moșia diferea, în funcție de întinderea moșiei, de categoria solului, de construcțiile aflate pe ea și de suprafața împădurită. G. D. Scraba, în urma chestionarelor aplicate în întreaga țară, în anul 1905, ajunge la concluzia că prețul de arendare al pământului la marea proprietate era între 11 și 28 lei hectarul¹⁹. Cele mai scumpe proprietăți care se arendau cu sume fabuloase erau cele care aveau și părți din salba bălților Dunării de unde se pescuiau cantități însemnate de pește. În rândul moșiilor cu părți din baltă erau: Lissa a proprietarei Zoe Slătineanu cu 4.482 ha din care 400 ha baltă; Viișoara a proprietarei Maria I. Cantacuzino cu 8.500 ha din care 500 ha baltă, Fântânele a familiei Iliescu cu 3.620 ha din care 1.356 ha de baltă²⁰. La sfârșitul secolului al XIX-lea Pantele Georgescu nota: „sunt proprietari care își arendează părțile lor din baltă cu prețuri mai bune decât cea mai bună moșie, alții le arendează dimpreună cu moșia”²¹.

Pentru o moșie de 5.700 hectare din care 1.200 hectare pădure suma era de 118.000 lei pe an în primii ani, iar după trecerea a primii patru ani ea urma a se mări la 129.800 lei, adică un adaos de 10%; un alt arendaș pentru 357 hectare plătea 12.000 lei pe an; pentru moșia Dracea în întindere de 1.520 hectare arenda era de 40.000 lei pe an; frații Noica, arendași, plăteau 42.000 lei pe an pentru moșia Cetate-Ștefănești din

¹⁵ D.J.T.A.N., fond *Tribunalul Județean Teleorman*, dosar 252/1904.

¹⁶ *Idem*, dosar 271/1906.

¹⁷ *Ibidem*.

¹⁸ D.J.T.A.N., fond *Familia Paraschiv Noica*, dosar 5/1872-1914, f. 19.

¹⁹ G. D. Scraba, *op. cit.*, p. 75.

²⁰ Pantele-Georgescu, *op. cit.*, vezi moșia Lissa, Viișoara, Fântânele.

²¹ *Ibidem*, p. 262.

comuna Antonești în întindere de 515 hectare; 30.000 lei pe an plătea Ioan Suditu arendașul doamnei Maria Cretzeanu pentru 1.850 hectare; arendașul Nistor I. Piteșteanu urma să plătească 57.000 lei pe an pentru arendarea a 2.500 hectare din moșia Țigănești, proprietarului Constantin C. Butculescu²². Arendașul Costică Dumitrescu plătea pentru 553 pogoane (276,5 hectare) suma de 12.000 lei pe an „afară de aceasta eu arendașul mă oblig a preda d-nei proprietare în fiecare an la epoca plății arendeii 20 kilograme unt topit curat pe care-l voi aduce la domiciliul d-sale în București unde voi plăti arenda”. Proprietara pune condiția: în cazul în care arendașul nu va plăti arenda stipulată, contractul să fie reziliat fără judecată²³.

1.5. Regimul clădirilor de pe moșie. Arendașii urmau să locuiască pe moșiile contractate, dar de cele mai multe ori proprietarul își rezerva o parte de conac. Acest lucru era stipulat în contractele de arendare și sunt articolele cărora li se rezervă un loc aparte. Aceste bunuri sunt trecute în folosința arendașilor după preluarea unui inventar care cuprindea toate bunurile aflate: „casele de lângă magazia de zid, pătulele de vizavi de arie împreună cu moara și magazia de lângă ea se pune la dispoziția arendașului” și dacă arendașul este George R. Goleșcu, fiu de proprietar, primește „o casă cu 4 camere și o curte, o casă cu 2 camere pentru servitori, un grajd și un șopron, 2 pătule și o magazie, un puț de câmp pe care le va primi cu inventar” de la Eliza Cretzeanu, proprietara moșiei Seaca²⁴ (documentul nr. 10).

Obligațiile arendașului vizavi de clădirile existente pe moșie sunt diverse: întreținerea lor, asigurarea în caz de incendii. De exemplu arendașul Mihail Ionescu prelua: „toate acarele aflate pe moșie și care se va face un deosebit inventar, afară de casa cea mare a d-lor Nicolae și Petre Râmnicănu și casa ce aparține d-l George Râmnicănu; asigurarea de incendii va privi pe d-l arendaș și se va socoti pentru suma de 15.000 lei, asigurarea le va prezenta imediat d-l Mihail Râmnicănu spre a le viza îngrijind dl. arendaș a plăti totdeauna prețul de asigurare căci în caz de incendiu va fi răspunzător”²⁵ (documentul nr. 11).

Când arendașul dorea să se implice mai mult în gospodăria clădirilor existente era liber să o facă, proprietarii văzând acest lucru în mod diferit.

Proprietarii Râmnicănu, găseau că arendașul este obligat să repare toate stricăciunile ce vor apărea în decursul contractului și să „le facă pe a sa cheltuială fără nici o pretenție de la proprietari. Orice construcție ce ar face în timpul contractului va rămâne a proprietarilor respectiv fără nici o despăgubire”²⁶. Altfel, înțelegea dreptul de proprietar, Constantin C. Butculescu, care își rezerva pentru folosința proprie „Corpul cel mare al caselor de ședere” și „dependențele alipite acestui corp vor servi d-lui arendaș pentru casă de ședere, iar în cazul în care va vrea să construiască o altă casă de ședere, domnul arendaș este liber a o transmuta”²⁷ (documentul nr. 12). La fel și N. Prejbeanu, proprietarul moșiei Băneasa, este foarte înțelegător cu arendașul și consideră că toate acareturile ridicate pe moșie „liber este d-l arendaș a le ridica la

²² D.J.T.A.N., fond *Tribunalul Județean Teleorman*, dosar 252/1904, dosar 251/1904,

²³ D.J.T.A.N., fond *Familia Paraschiv Noica*, dosar 5/1872-1914, f. 19.

²⁴ *Ibidem*, f. 172, f. 210.

²⁵ *Idem*, fond *Tribunalul Județean Teleorman*, dosar 252/1904, f. 102.

²⁶ *Ibidem*.

²⁷ *Ibidem*, f. 172.

expirarea contractului”²⁸. Proprietara Bălașa D. Orbescu arendează toată moșia și „toate acareturile și clădirile aflate pe dânsa afară de două camere dinspre eleșteu mobilate de proprietară”²⁹.

Radu A. Golescu, proprietarul unui conac amplasat într-o zonă foarte pitorească, impune prin contractul nr. 958 din 21 septembrie 1904 ridicarea de noi clădiri: „arendașul Gheorghe Hași Peiu este obligat a construi pe moșie o casă de locuit și acarete până la valoarea de 4 000 lei, oprindu-se de arendaș câte 500 lei la primele câștiuri” (documentul nr. 14). Pe moșia Dracea se afla conacul proprietarului Golescu, care avea vederea spre eleșteu cu pește și era înconjurat de o livadă de pruni. În timpul războiului de independență din 1877-1878 aici a fost cazat principele Rusiei, care își stabilise cartierul general chiar în fața proprietății³⁰.

Proprietara Smaranda Furculescu trece în contractul de arendare, în ce privește bunurile mobile aflate pe moșie, următorul amendament: „toate îmbunătățirile și imobilele de la conacul moșiei și de pe moșie se vor preda arendașului C. Dumitrescu cu inventar deosebit, semnat de ambele părți la intrarea sa în moșie și d-l arendaș le va preda proprietarei la expirarea contractului după cum le-a primit conform inventarului. Toate îmbunătățirile, construcțiile ce d-l arendaș C. Dumitrescu va face pe această moșie mi le va preda mie la expirarea contractului neputând a le strica sau a le ridica ci rămân în folosința proprietății fără a pretinde vreo despăgubire pentru dânsle”³¹.

O parte a moșierilor aveau pe proprietățile funciare și hanuri pe care după caz le arendau împreună cu toată proprietatea și încasau chiria alături de arendaș sau le închiria unor persoane diferite de cea a arendașului. Căpitanul Gr. Berindei include în contractul de arendare a moșiei Beuca și hanul de la gară pentru a fi întreținut și gestionat de același arendaș V. Macavei. Nu se specifică alte condiții suplimentare cu privire la utilizarea lui³².

Proprietarul G. G. Vorvoreanu închiriaza hanul de pe proprietatea sa, Brânceni, unei alte persoane, decât arendașul moșiei, prevăzând în actul încheiat la Tribunalul Teleorman, termenul și suma. Contractul de închiriere era încheiat de administratorul moșiei, pe care se afla hanul, George Rați. Se specifică: „se închiriaza d-lui G. Christescu din comuna Smârdioasa, hanul de prăvălie situat în comuna Smârdioasa, ce aparține moșiei Brânceni cu toate dependențele curtea și pământul împrejurul acestui han pe termen de 5 ani de la 1 octombrie 1903 până la 1 octombrie 1908. Prețul chiriei este de 200 lei anual plătit în două rate la 1 mai și 1 septembrie al fiecărui an”³³.

1.6. Obligațiile arendașului

Obligațiile arendașului erau importante, iar nerespectarea lor atrăgea după sine rezilierea contractului. Acestea erau: plata arendeii la termenele stabilite (de obicei de două ori pe an primăvara și toamna), plata impozitelor către stat, județ, comună, dreptul sau interdicția de a subarenda moșia, respectarea hotarelor moșiei și în mod

²⁸ *Ibidem*, f. 235.

²⁹ *Idem*, fond Tribunalul Județean Teleorman, dosar 252/1904.

³⁰ Pantele Georgescu, *op. cit.*, p. 89.

³¹ D.J.T.A.N., fond Familia Paraschiv Noica, dosar 5/1872-1914, f. 19.

³² *Idem*, fond Tribunalul Județean Teleorman, dosar 271/1906.

³³ *Ibidem*, f. 38.

deosebit întreținerea în bună stare a clădirilor aflate pe moșie.

Unul din cele mai bine elaborate contracte de arendare din fondul Tribunalului Județean Teleorman, aflat în custodia Arhivelor Teleorman, aparține familiei Berindei³⁴ (documentul nr. 8). Moșia în întindere de 1.500 hectare pământ arabil și 300 hectare pădure se afla situată în comuna Beuca și aparținea la sfârșitul secolului al XIX-lea generalului Anton Berindei.

Contractul de arendare, nr. 958, s-a încheiat la data de 20 iunie 1906 între moștenitori generalului Anton Berindei, domiciliat în București Str. Vasile Boerescu nr.15 și arendașul V. Macavei domiciliat în Alexandria, pe o perioadă de 5 ani între 23 aprilie 1909 și 23 aprilie 1914 cu suma de 53.000 lei pe an plătită în două rate semestriale, egale, de câte 26.500 lei, la 23 martie și respectiv la 26 septembrie, ale fiecărui an de arendare. Toate taxele către stat, județ, comună urmau a fi plătite de arendaș. La întocmirea contractului de arendare, arendașul depune o garanție la Casa de Depuneri și Consemnațiuni pe numele proprietarilor, sumă ce reprezintă jumătate din arenda pe un an și totodată gajul pentru toată perioada contractului. Arendașul urma să primească această arvună dată la încheierea contractului după predarea în bune condiții a moșiei și a clădirilor.

Contractul de arendare încheiat conținea 18 articole în care erau stipulate toate condițiile. În general articolele contractului aveau în vedere obligațiile arendașului, singurul lui drept era de a face agricultură pe întreaga întindere a moșiei pentru „culturi, pentru arături, ierbărituri, fânețe și altele cum va socoti mai folositor și echitabil”, și libertatea de a se „învoi pentru unii de arendare, dintre săteni”. În caz contrar, arendașul urma să suporte: „pagubele și pierderile care se vor ivi la veniturile și recoltele moșiei, din orice cauză, prevăzută și neprevăzută, vor privi în mod exclusiv pe arendaș fără a pretinde de la proprietar scăderea arendeii sau vreo altă compensație”.

Proprietarii rezervă un punct important din contract imobilelor de pe moșie și hotărăsc ca: „locuința proprie, casa de cărămidă aparentă, clădirea cu trei odăi aflată lângă dânsa” să rămână în stăpânirea lor personală. În folosința arendașului rămâneau următoarele: „clădirea în care se află baia și chioșcul de zid, celelalte clădiri și anume hanul de la gară, cele trei magazine de la gară și cele trei conace de la arie, colțisor și pietriș cum și restul clădirilor din curtea principală, ca de altfel și moara din curte compusă din trei pietre cu tot ce se găsește în ea conform inventarului”. Toate acestea urmau a fi gestionate de arendaș cu obligația ca la expirarea contractului să fie predate proprietarilor în „aceeași stare bună de funcționare ca și azi” și „după inventar așa cum au fost predate de proprietar”.

Pe lângă aceste clădiri dacă arendașul V. Macavei construia, în timpul contractului de arendare, alte clădiri ele urmau să rămână „dobândite proprietății fără nici o despăgubire pentru arendaș, nici dreptul de a le ridica sau desființa” (art. 8).

Pe lângă faptul că arendașul era obligat să asigure în caz de incendiu toate imobilele, acestuia i se mai făcea o atenționare expresă: „va fi dator a îngriji cât se poate de bine de acareturi, de grădină, și via care se află pe curtea propriu-zisă fără a avea dreptul de a tăia vreun copac din grădină sau din curte. Nu-i va fi permis de asemenea să lăse vite prin grădină”.

³⁴ *Ibidem*, f. 129-132.

Alături de importanța acordată imobilelor, văzută prin obligațiile arendașului, proprietarii iau măsuri sporite și în ceea ce privește cele 300 hectare de pădure. Arendarea pădurii privea direct pe proprietar și nu putea fi folosită de arendaș decât o mică parte numită „pădurea Colțișor”, celelalte două păduri rămâneau în posesia proprietarilor. Mai mult decât atât, nu avea dreptul să treacă prin ele fiindu-i: „de asemenea strict interzis domnului arendaș a folosi drumurile care dau acces în pădure” nici să taie sau să pască vitele. Proprietarii își rezervau dreptul de a stăpâni deplin pădurea și de a o vinde, iar pentru paza lor angajau personal pădurari.

Importanța acordată moșiei se vede în gestionarea acesteia de-a lungul timpului și faptul că ea rămâne bunul familiei Berindei până când comuniștii o vor confisca în primăvara anului 1949.

În familia Berindei întâlnim și cazuri de proastă gestionare a averii. Ana D. Berindei, domiciliată în București, Strada Voievozi nr. 45, încheie în data de 14 decembrie 1906 un contract de arendare, nr. 1628, la tribunalul Teleorman prin care „arendează partea sa de moșie din Doagele de Jos, lotul III în întindere de 1 150 pogoane (575 ha) pe termen de 7 ani”. Surprinzător în acest contract este faptul că nu se specifică decât două lucruri: persoana arendașului și durata de arendare. În cazul arendașului, care este căpitanul Gr. Carpeneanu, „agricultor domiciliat în Craiova”, acesta specifică în contract că: „dă dreptul său de arendașie lui Teodor Braikoff”, însă, fără alte adnotări³⁵.

În Teleorman, istoria moșierilor se confundă cu istoria pământului. Din acest motiv articolul aprofundează interdependența dintre proprietari și pământ. Sunt prezentate cele două categorii sociale: moșieri și arendași, fiind în același timp analizate contractele de arendare încheiate între ei.

Contractele de arendare au o mare însemnătate pentru studierea evoluției economice și sociale pentru perioada celei de-a doua jumătăți a secolului al XIX-lea - prima jumătate a secolului al XX-lea. Din parcurgerea lor cititorul află numele proprietarului, numele și adresa arendașilor, perioada pentru care moșia era arendată, obligațiile arendașilor vizavi de fiecare bun în parte cu accent pe clădirile existente și prețul de arendare. Pământul reprezenta bunul cel mai de preț și avea o mare valoare în epocă.

³⁵ D.J.T.A.N., fond *Tribunalul Județean Teleorman*, dosar 271/1906.

ANEXE

Tabel nr. 1

ADRESE PROFESIONALE DIN JUDEȚUL TELEORMAN ÎN ANUL 1903³⁶

Proprietari – agricultori (de la 100 de pogoane în sus)

Nr. crt.	Nume	Domiciliul	Proprietate
1	Victor Suditu	Băneasa	Băneasa
2	Pr. Bunescu	Băcălești	Băcălești
3	Șt Ionescu.	Băcălești	Băcălești
4	Irina Dumba	Viena	Bragadiru
5	N. Bădulescu și M. Bădulescu	Conțești	Conțești
6	Const. N. Michail	Craiova	Crângeni
7	Marin Enache	Furculești	Furculești
8	Alecu Enache	Furculești	Furculești
9	Ilie Enache	Furculești	Furculești
10	Frații Dumba	Viena	Lița
11	Costache Atanasiu	Nanov	Nanov
12	Elena R. G. Colfescu	Nanov	Nanov
13	Ion G. S. Nanoveanu	Nanov	Nanov
14	Marin Enescu	Nanov	Nanov
15	Ghiță Petrescu	Nanov	Nanov
16	Oreste Fotino	Zimnicele	Năsturelu
17	Fl. Dicu	Piatra	Piatra
18	Ionița Dumitrescu	Voivoda	Piatra
19	N. D. Dumba	Viena	Putineiu
20	Moșt. Haritina Gigartu	Bucuresti	Poroschia
21	V. Leontopol	Caracal	Râioasa
22	N. Zadarianu	București	Seaca
23	Ioan Calinderu	București	Seaca
24	Gr. Gh.Cantacuzino	București	Seaca
25	Ioana C. Dumitru	Spătărei	Smârdioasa
26	Nicolae Racotă	Ștorobăneasa	Ștorobăneasa
27	Vasile Racotă	Ștorobăneasa	Ștorobăneasa
28	Nicolae Capră	Țigănești	Țigănești
29	C-tin Butculescu	Țigănești	Țigănești
30	Gh. Ivanuși	Tr. Măgurele	Uda Clocociov
31	Leonida Paciura	București	Uda Paciurea.
32	Sașa Cantacuzino	București	Viișoara
33	Atanasiu	Voivoda	Voivoda
34	C. I. Dumitrescu	Voivoda	Voivoda

³⁶ Anuarul statistic, geografic, istoric, economic al județelor Argeș, Mușcel, Olt, Teleorman, Tipografia Transilvania, 1903.

Nr. crt.	Nume	Domiciliul	Proprietate
35	I. G. Pietraru	Balaci	Balaci
36	S. N. Popescu	Balaci	Balaci
37	Al. Protopopescu	Balaci	Balaci
38	Stef. Heptia	București	Bârla
39	A. C. Berindei	Beuca	Beuca
40	D. Liventi	Beuca	Beuca
41	C. Liventi	Beuca	Beuca
42	Ioan Chitu	Bucov. Adunați	Beuca
43	N. Butculescu	Bucuresti	Ciocești M.
44	Ioan Berendei	Dobrotești	Dobrotești
45	P. Angelescu	Dobrotești	Dobrotești
46	Ștefanache Prinopol	Gârdesti	Gârdesti
47	Nae Zanfirescu	Gârdesti	Gârdesti
48	Ioan Siricescu	Gârdesti	Gârdesti
49	Gh. Burcă	București	Ghimpețeni
50	Preda Bădăuță	Zâmbreasca	Ghimpețeni
51	Dumitru Bădăuță	Roșiori	Ghimpețeni
52	Ioan Tufa	Dobrotești	Ghimpețeni
53	Maria Mano	Gumești	Gumești
54	Alexandrina Slăvescu	Slăvești	Lada
55	Elena Angelescu	Tr. Măgurele	Lada
56	Colonel Petre Maca	Miroși	Miroși
57	Emanoil Butculescu	București	Mozăceni
58	Cosma	Ștoborăști	Ștoborăști
59	Ștefan Ivan	București	Șurdulești
60	D. Negel	București	Șurdulești
61	Alex. Belu	București	Tătăraști de Sus
62	Costache Neață	Urluieni	Urluieni
63	Al. Bratașeanu	Zâmbreasca	Zâmbreasca
64	A. Zlotescu	Zlotești	Zlotești
65	C. Zlotescu	Zlotești	Zlotești
66	N. Zlotescu	Zlotești	Zlotești
67	P. Ștefănescu	Zlotești	Zlotești
68	Alecu Plopeanu	Zlotești	Zlotești
69	Grigore Popescu	Zlotești	Zlotești
70	Moș. def. P. Simionescu	București	Albești
71	I. Alexandrescu	București	Belitori
72	S. P. Aurelian	București	Belitori
73	C. Sutz si M. Paciurea	București	Belitori
74	D. Dobrescu	București	Belitori
75	D. Bildirescu	Tr. Măgurele	Belitori
76	Odisea Christidis	Bogdana	Bogdana
77	N. N. Butculescu	București	Butculești

Nr. crt.	Nume	Domiciliul	Proprietate
78	Mih. C.M. Râmniceanu	Călinești	Călinești
79	C. P. Pascal	București	Călinești
80	Victor Chissim	Cucuiеți	Cucuiеți
81	Tache Chissim	Rosiori	Cucuiеți
82	PetreChissim	Rosiori	Cucuiеți
83	Petr. Protopopescu	Rosiori	Drăganești
84	Colonel C. Costescu	București	Drăgșănei
85	Eforia Spitalelor Civile	București	Drăgșănei
86	Frații Culoglu	București	Drăgșănei
87	Ghiță Ghețu	Gărăgau	Gărăgau
88	C-tin Stan	Gărăgau	Gărăgau
89	Emil Petrescu	Lăceni	Lăceni
90	Gen. George Manu	București	Măldăieni
91	Baron F. Nicolici	Budapesta	Mavrodin
92	Victor Antonescu	București	Meri – Goala
93	Rada Grigoriu	Plosca	Meri– Goala
94	Grig. Rădoi	Roșiori	Nenciulești
95	Gh. C. Bădescu	București	Netoți
96	G. M. Trandafirescu	București	Netoți
97	Academia Română	București	Olteni
98	C. Stoicescu	București	Olteni
99	Gen. George Manu	București	Papa
100	Stef. Grigore	Plosca	Plosca
101	Ti beriu Burcă	Plosca	Plosca
102	Gh. Antonescu	Plosca	Plosca
103	Căpitan A. G. Dumitrescu	Plosca	Plosca
104	Căpitan I. Petrescu	Plosca	Plosca
105	Elena Florian	Plosca	Plosca
106	Moșt. Grig. C. Păucescu	București	Săceiu
107	Colonel I. Păncescu	București	Săceiu
108	General G. Manu	București	Scrioaștea
109	Hermine Herescu	Sfințești	Sfințești
110	Gh. Robescu	Galați	Vârtoapele de Sus
111	Daniel Sterescu	Curtea de Argeș	Vârtoapele de Sus

Tabel nr. 2
ADRESE PROFESIONALE DIN JUDEȚUL TELEORMAN ÎN ANUL 1903³⁷
Arendasi (de la 100 de pogoane in sus)

Nr. crt.	Nume	Comună
1	Nae G. Ionescu	Băneasa
2	Nicolae Tudor	Băneasa
3	Costică Dumitrescu	Băneasa
4	D. G. Angelescu	Băsești
5	Ion A. Dinulescu	Beiu
6	Tugheleț Dinulescu	Beiu
7	I. Isac fils. Beligrădeanu	Brânceni
8	Miliiaresi	Cârligați
9	Raduc. Constantinescu	Cârligați
10	Dumitr. Anagnostiade	Cârligați
11	Mitrică Alex	Flămânda
12	Ion F. Petreanu	Flămânda
13	C-tin Mihalea	Flămânda
14	D-tru Sterie	Flămânda
15	D. N. Pouloupulos	Zimnicea
16	Petre G. Lăzărescu	Lissa
17	Ștefan Rădulescu	Măgurele
18	Vasile Zagovitz	Slobozia-Mândra
19	Petre Secăreanu	Nanovu
20	Oreste Fotino	Năsturelu
21	Nicolae Paciurea	Ologi
22	G. Gh. Golescu	Dracea
23	L. R. Angelescu	Pielea
24	Ion Dumitriu	Pielea
25	Tudorache Catranof	Piatra
26	Neagu Nicolescu	Plopi Slăvitești
27	Miltiade Cumpas	Saelele
28	State Anghelescu	Segarcea Vale
29	Nicolae Racotă	Storobăneasa
30	Gh. Ivănuș	Suhaia
31	Anghel Dumitrescu	Traian
32	Leante Politis	Viișoara
33	Ion Freinberg	Vodă Carol
34	C-tin C.	Balaci
35	I. G. Scrioșteanu	Balaci
36	Fotache Dumitru	Bârla

³⁷ Anuarul statistic, geografic, istoric, economic al județelor Argeș, Mușcel, Olt, Teleorman, Tipografia Transilvania, 1903.

Nr. crt.	Nume	Comună
37	Valentina Staicovici	Dobrotești
38	Gh. Hașiu	Dobrotești
39	D. C. Polimeride.	Dobrotești
40	Dionisie I. Pana	Dobrotești
41	Mitică Belitoreanu	Gârdești
42	Nic. Trandafiledes	Malu
43	Grigore Sachim	Merișani
44	Anton Simu	Mozăceni
45	M.M. Belitoreanu	Necșești
46	G. Vameșescu	Râca
47	G. I. T. Adae	Ștoborăști
48	S. Temelie	Strâmbeni
49	Gh. Manole	Șurdulești
50	Anton Sima -Tufeni	Șurdulești
51	Tănăsache I. Daia	Udupu
52	H. Constantin	Zâmbreasca
53	Enache Rizu	Zâmbreasca
54	Tudor Nicolau	Antonești
55	I. G. Hristodorescu	Belitori
56	Nistor I. Piteșteanu	Bivolița
57	Anghel Mincu	Bivolița
58	Dumitrache Iliescu	Bivolița
59	Gh. Hașiu	Drăgănești
60	Nicolae G. Pupa	Drăgășanei
61	Ion Fulga	Drăgășanei
62	Dumitrache Anastasiu	Dulceanca
63	Tănăsache Daia	Gărăgău
64	Gh. Vasilescu	Licuriciu
65	G. Ștefanidi	Măgureni
66	Miltiade Barbu	Mavrodin
67	Gh. Caracudovici	Meri-Goala
68	Miltiade Barbu	Nenciulești
69	Costache Anastasiu	Olteni
70	Marinică Ficlănescu	Olteni
71	Mihail Ionescu	Orbeasca de Jos
72	Cleanță Neculaide	Orbeasca de Sus
73	Ștefan Grigoriu	Pârlita
74	Ilie Săbăreanu	Peretu
75	M. Belitoreanu	Perii Râioși
76	Cleopatra Trifu	Perii Râioși
77	M Mihăilescu	Perii Râioși
78	Hipolit Hajescki	Rădești
79	Gheorghe Soare	Rădești

Nr. crt.	Nume	Comună
80	G.I. Daia	Ștoborăști
81	Petre Dănescu	Socetu
82	G. Tomoșoiu	Vârtoapele

DOCUMENTE

Direcția Județeană Teleorman a Arhivelor Naționale – Fond: Tribunalul Județean Teleorman, anii 1895-1908.

1. Act de Transacțiune, n.o. 465, 28 aprilie 1904

Subsemnatul Ion Văcărescu în calitate de tutore al minorei Ana Maria Văcărescu, pe baza avizului Consiliului de familie al minorei din 15 martie 1904 omologat de Onor Tribunalul Ilfov, am încheiat cu d-l Petre P. Popescu, în calitate de arendaș următorul act de transacțiune:

Prin contractul autentic cu data de 6 aprilie 1901 de Tribunalul Teleorman prin care d-l N. R. Văcărescu în calitate de proprietar a dat cu arendă d-l Petre P. Popescu moșia Mândra din comuna Slobozia-Mândra județul Teleorman cu toate trupurile pe termen de 9 ani (23 aprilie 1905-23 aprilie 1914) folosindu-se atât de moșie cât și de pădurea prevăzută în articolul 6 al contractului din 1901 cât și din contractul suplimentar cu facultatea de a defrișa și de a uza cu toată întinderea ei fie prin cultură. Fie prin pășunatul vitelor, după cum îl vor povățui interesele sale și care contract dintâi a fost confirmat printr-un act suplimentar autenticat de tribunalul Teleorman la 17 august 1902 și cel de-al doilea pentru pădure autenticat tot de același tribunal. Aceste contracte se mențin în toată vigoarea lor dar cu următoarele modificări:

D-l arendaș al acestei moșii Petre P. Popescu, va plăti pentru cei 5 ani și chiar de la începutul intrării în vigoare a sus citatului contract suma de 118.000 anual în loc de 100.000 prevăzuți în primul contract. Foncierea, precum și dările către stat, județ, comună astăzi existente precum și cele ce s-au mai adăogi în cursul acestui contract sunt în sarcina d-lui arendaș Petre P. Popescu peste arenda anuală de 118.000 lei. Recipisele de plată acestor dări le va preda tutelarului odată cu plata arendeii la fiecare examinare.

Pentru cei din urmă patru ani începând de la 23 apr. 1910 și până la 23 apr. 1914 d-l arendaș va mai plăti un adaos de 10% peste arenda actuală de 118.000 sau un total de 129.800 lei pe fiecare an; foncierea și toate dările fiind tot în sarcina d-lui arendaș peste această arendă.

Domnul arendaș Petre P. Popescu având avansată această sumă de 80.000 uzufructuar M. R. Văcărescu și tutorele de atunci Th. Văcărescu această plată anticipată i se ține în seama și o va reține treptat repartizându-se pe întreaga perioadă de 9 ani, la fiecare examinare fără procente adică câte 4.444,45 lei la fiecare câșt de arendă.

În ce privește moșia Adunații Șerbeni pe care dl. M. R. Văcărescu și Th. Văcărescu tutorii pe atunci a arendat această moșie pe termen de 8 ani (23 aprilie 1906-23 apr. 1914) tot dl Petre P. Popescu act autenticat la tribunalul Vlașca nr. 494/1902 cu arenda anuală de 18.000 lei se modifică: termenul se va reduce la 5 ani. Arenda anuală va fi de 27.000 lei în loc de 18.000 lei. Foncierea și toate dările vor privi pe

arendaș. Suma avansată de 46.000 de lei tutorelui Th. Văcărescu și uzufructuarului N. R. Văcărescu la facerea acestui contract se va ține seamă dl. arendaș și se va scădea proporțional în cursul celor 5 ani la fiecare examinare și fără procente adică 4.600 lei la fiecare câșt de arendă

Toate celelalte clauze ale contractului vor rămâne în vigoare.

Această tranșacție se va face parte integrantă a contractului menționat într-înșă.

Pentru orice proceduri arendașul Petre P. Popescu face alegerea de domiciliu în orașul Turnu Severin.

Eu Petre P. Popescu arendaș, am luat la cunoștință cuprinsul acestei tranșacțiuni și convins la toate condițiile stipulate într-înșă și mă oblig a le respecta întocmai.

24 martie 1904 București (fond Tribunalul Teleorman)

2. Contract de arendare, n.o. 466 din 28 aprilie 1904

Prin care principele Barbu A. Știrbei rentier din București, Calea Victoriei 119 arendează dl. Petre P. Popescu, arendaș din Turnu Severin, moșia Elisabeta din județul Teleorman, comuna Elisabeta, cu toate acaretele și îmbunătățirile de pe dânsa în total pe termen de 10 ani cu începere de la 23 apr. 1908-23 apr. 1918 cu arendă anuală 50.000 lei plătită în două deopotrivă câștiuri cu anticipației la 23 martie și 23 septembrie al fiecărui an. Plata se va face la domiciliul proprietarului în București sau la o casă de la bancă ce o va desemna proprietarul.

Arendașul a depus principelui Barbu A. Știrbei o cauțiune de 25.000 lei care nu i se va restitui decât la expirarea contractului. Orice dări către sat, județ sau comună privesc numai pe arendaș deosebit de arendă.

Subarenda nu este permisă decât cu consimțământul proprietarului.

Pentru executarea contractului și pentru lichidarea tuturor drepturilor s-au ales domiciliul arătat în act.

Semnează, Barbu Știrbei

Petre P. Popescu domiciliat în Turnu Severin, Strada Decebal

Autenticat la 21 aprilie 1904 Tribunalul Ilfov.

3. Act de cesiune, n.o. 483 din 4 mai 1904

Subsemnatul A. Constandinescu cedez către dl. A. Demetrian toate drepturile mele din contractul de arendare autenticat de Tribunalul Teleorman nr. 124/1904 din comuna Zlotești arendată pe o perioadă de 7 ani d-lui Anastase Zlotescu. Această cesiune se face pe 2 ani cu 2.000 lei pe care i-am primit acum la facerea acestui act și dl. A. Demetrian este în drept a primi arenda de la A. Zlotescu la 1 oct. 1904 și la 1 oct. 1905 arendă ce se va achita de la dl. A. Zlotescu d-lui A. Demetrian la domiciliul său din București str. Dulgheni 21. Foncierea moșiei o voi achita eu proprietarul. Moșia Zlotești este în întindere de 50 stânjeni.

A. Demetrian avocat str. Dulgheni.

4. Contract de arendare, n.o. 15 10 din ianuarie 1904 (dosar 251/1904)

Prin care d-na Paulina de Kotzebue prin procurator dl. Dimitrie Sutzu domiciliat în București arendează d-lor Leon Morărescu arendaș domiciliat în comuna Moțăței și Ghe. Mucichescu domiciliat în comuna Foișoru județul Dolj moșia Șovărăști și Adămești din județul Teleorman pe termen de 10 ani care vor începe de la 23 apr. 1906 și se sfârșește la 23 aprilie 1916.

Dările către stat, județ și comună privesc pe proprietară. Arendașii vor plăti ca arendă suma de 80.000 lei plătită înainte în două câștiuri unul la 23 martie și altul la

23 sept. din fiecare an.

Domnii arendași pot băga spre pășunare vitele în pădurea moșiei iar în cazul când această pădure va fi vândută atunci sunt opriți. La facerea acestui contract arendașii au răspuns proprietarului suma de 20.000 lei care se va scădea din arenda primului câști al primului an.

Arendașii sunt obligați a răspunde arenda solitar și la domiciliul dl. Grigore Lahovari în București str. Știrbei Vodă nr. 160

Semnează d-na Paulina de Kotzebue.

D-l Sutz Str. Romană nr. 8 prin procura nr. 5095 a Legației din Paris.

Leon Morărescu, com. Moțăței.

Gh. Mucichescu, comuna Foișoru jud. Dolj.

5. Contract de arendare, n.o. 60 15 ian. 1904, (dosar 251/1904)

Prin care Maria E. Petrescu ca proprietară parafernala și Emil C. Petrescu ca soț și ca tutore al minorului Dimitrie Al. Ștefanopol domiciliat în București str. Buzesci nr. 14 arendează d-lui Mihail Ionescu, domiciliat în comuna Orbeasca de Jos, moșia Lăceni, pe 5 ani de la 1 apr. 1904 la 1 apr. 1909.

Prețul este de 90.000 lei pe an plătiți în două rate la 1 aprilie și la 1 iulie a fiecărui an.

Foncierea și dările privesc pe proprietari.

Chiriașul are dreptul la pășune și coasă în pădurea din deal înainte de a fi tăiată și este obligat a respecta contractul d-l Furcă pentru vânzarea acestei păduri și a lăsa drumurile de comunicație libere.

Casele de lângă magazia de zid, pătulele de vis-a'-vis de arie împreună cu moara și magazia de lângă ea se pune la dispoziția arendașului.

La facerea actului s-a primit câte 5.000 lei de fiecare proprietar scăzându-se din primul câști al primului an.

Semnează Emil C. Petrescu, Maria E. Petrescu

Arendaș: Mihail Ionescu.

6. Contract de arendare, n.o. 154 din 10 febr. 1904, (dosar 251/1904, f. 90)

Prin care Atanasie Constantinescu arendează d-l Anastase N. Zlotescu 50 stânjani în comuna Zlotești învecinați la răsărit cu hotarul județul Vlașca, la apus cu Valea Teleorman, la miază-noapte cu A. N. Zlotescu și la miază-zi cu Panait Ștefănescu.

Termenul arendării este de 7 ani de la 2 martie 1904 până la 2 martie 1911 cu arenda anuală de 1.000 lei care se va răspunde de arendaș la domiciliul proprietarului în București str. Țăranilor nr. 109 bis., într-un câșt la 1 octombrie ale fiecărui an înainte.

Foncierea privește pe proprietar.

La facerea contractului s-a primit arenda pe un an.

Semnează.

7. Contract de arendare, n.o. 191 din 24 febr. 1904, (dosar 251/1904, f. 111)

Prin care d-na Maria D. Brătianu cu consimțământul soțului său arendează d-nei Elena D. N. Coșoianu în autorizarea și garanția soțului d-sale moșia sa dotală Rădoiești de Jos din județul Teleorman pe termen de 8 ani (23 apr. 1905-23 apr. 1913).

Arenda anuală 15.000 lei plus dările către stat, județ, comună plătită în două

câștiuri la 1 martie și 1 septembrie ale fiecărui an.

Arendașa va intra în posesia moșiei din toamna anului 1904. La formarea contractului s-a primit 4.000 lei și o poliță de 4.000 lei. Din câștiurile cuvenite d-na arendașă va plăti câte 4.200 lei d-l V. Bossy magistrat din București iar restul proprietarei.

Semnează Maria D. Brătianu cu autorizația și consimțământul meu
D. Brătianu

D. N. Coșoianu

**8. Contract de arendare n. o. 958 din 20 iunie 1906,
(dosar 271/1906, f. 129-132).**

Între moștenitorii defunctului general A. Berindei reprezentați prin procurorul lor d-l căpitan Grigore Berindei domiciliat în București str. Vasile Boerescu nr. 15 m, în baza procurei din 27 ian. 1904 nr. 711, și d-l V. Macavei, domiciliat în orașul Alexandria lucrând în numele său personal de altă parte a intervenind acest contract de arendare sub următoarele condiții:

1. Subsemnatul V. Macavei, iau în arendă de la moștenitorii defunctului general A. Berindei pe 5 ani (23 apr. 1909-23 apr. 1914) moșia Beoca din Plasa Teleorman așa cum o stăpânesc și d-lor acum în întindere și în limitele cunoscute de mine și primite astfel cum se găsesc.

2. Eu arendașul voi avea facultatea de a face pe toată întinderea sus numitei moșii care a fost arătată până acum agricultură după conveniențele mele precum și a mă învoi pentru unii de arendare prevăzuți în acest contract cu sătenii și alte culturi pentru arături, ierbărituri, fânețe și alte dupe cum voi socoti mai folositor și echitabil.

3. Prețul 53.000 lei pe an această arendă mă oblig a răspunde d-lui căpitan Berindei procuratorul moștenitorilor la str. V. Boierescu nr. 15 fără cerere, somație sau alt mijloc de interes în 2 rate semestriale egale de câte 26.500 lei plătite la 23 martie și 26 sept. ale fiecărui an de arendare.

4. Vitele învoite de d-l arendaș vor putea paște numai în pădurea Colțișorul în celelalte 2 păduri din lunca Burzei d-l arendaș nu va avea dreptul de a băga vitele, va fi de asemenea strict interzis d-l arendaș a avea drumurile care dau acces în pădure. Toate pădurile de pe moșie vor fi păzite de pădurari salariați de proprietar iar d-l arendaș nu-și va putea apropria nici un lemn de oricare pădure. Pentru orice lemn tăiat de oamenii aflați în serviciul d-l arendaș și fără voia d-l proprietar se va socoti 30 lei fiecare bucată, bani care se vor plăti de d-l arendaș d-lui proprietar la fiecare câștiu respectiv. D-nii proprietari își rezervă drept de a vinde pădurile de pe moșie, în caz de tăierea pădurii Colțișorului, vitele învoite de d-l arendaș nu vor mai avea voie să pască pe locurile tăiate pentru a lăsa lăstarul să crească.

În caz de a se învoi proprietarii pentru defrișarea pădurilor, folosința locuitorilor va face obiectul unui alt contract deosebit cu arendașul. Pentru orice încălcare a pădurilor Buzei cu tufele Bratului și Bogheșoia de vitele d-l arendaș se va plăti fiecare vită mare 5 lei și 2 lei de fiecare vită mică.

5. Eu arendașul am depus ca arvună în mâinile d-l căpitan Berindei o dată cu facerea contractului 10.000 lei, se va scădea din primul câștiu al arendei la 23 martie 1909.

6. Totodată pentru a garanta pe proprietar de exactitatea îndeplinirii îndatoririlor mele eu arendașul mă oblig a depune în cursul lunii septembrie a anului

1908 epoca începerii arăturilor la Casa de Depuneri și Consemnațiuni pe numele d-l căpitan Berindei 26.500 lei reprezentând $\frac{1}{2}$ din arenda anuală în efecte. Dacă până la acea dată suma nu va fi expusă contractul va fi reziliat și d-l arendaș va pierde arvuna de 10.000 lei. Cauțiunea de 26.500 lei va sta depusă până la predarea în regulă a moșiei și acaretelor la expirarea contractului.

7. În caz de neplată la termen a câștiului arendei proprietarul este în drept de 48 de ore o somațiune făcută arendașului să ridice garanția depusă la Casa de Economii și Consemnațiuni. Această ridicare va fi comunicată arendașului și în cazul când în 10 zile după comunicare garanția nu va fi fost înlocuită cu o altă egală valoare, proprietarii vor avea dreptul de a rezilia contractul fără drept de somațiune, punere în întârziere etc. [...]

Într-un asemenea caz domnii proprietari își rezervă dreptul de a purcede în contra d-l arendaș pentru orice pretenție ar avea derivă din acest contract după dispoziția legii proprietarilor din 1 aprilie 1903.

8. D-l arendaș a primit în bună stare inventarul, toate acarelele aflate pe moșie și va fi obligat a le preda proprietarilor tot după inventar și în bună stare la expirarea contractului.

Clădirile pe care le va face d-l arendaș în timpul duratei acestui contract vor rămâne dobândite proprietății fără nici o despăgubire pentru arendaș nici dreptul de a le ridica sau desființa.

9. Asigurarea acaretelor existente în contra daunelor de incendiu va privi pe d-l arendaș.

10. Arendașul va fi dator peste prețul arendei dările către stat, județ, comună și a da proprietarilor chitanțele la fiecare semestru al câștiurilor de arendă.

11. D-l arendaș va fi dator a îngriji cât se poate de bine de acarete, de grădină și via care se află pe curtea propriu-zisă fără a avea dreptul a tăia vreun copac din grădină sau din curte. Nu-i va fi permis de asemenea a lăsa vite prin grădină.

12. D-l arendaș nu va avea dreptul de a trece către altul prin cesiune, subrogare, subarendarea acestui contract fără consimțământul prealabil al proprietarilor. Conform art. 1460 din Codul Civil, pagubele și pierderile care se vor ivi la veniturile și recoltele moșiei în cursul contractului vor privi exclusiv pe d-l arendaș fără a pretinde de la proprietari vreun scăzământ din arendă sau o altă compensație. Aceste pagube vor putea provine din orice cauză prevăzută sau neprevăzută.

13. D-nii proprietari nu vor răspunde de tulburările și împiedicările de fapt.[...] Nu mai puțin până la intervenția proprietarilor arendașul este dator a face el în numele proprietarilor care îi dau mandat prin prezentul contract de a face toate reclamațiile necesare autorităților comunale pentru a nu fi tulburată posesiunea. D-l arendaș va avea grijă să păzească hotarele moșiei.

14. În ultimul an arendașul nou va fi liber de a începe de la 15 iulie 1913 a face arăturile de toamnă pe moșia Beuca. [...]

15. D-nii proprietari își rezervă ca locuință la moșie casa da cărămidă aparentă, clădirea cu 3 odăi aflată lângă dânsa. Clădirea în care se află baia și chioșcul de zid. Toate celelalte clădiri și anume hanul de la gară, cele trei magazine de la gară și cele trei conace de la arie, colțișor și pietriș cum și restul clădirilor din curtea principală sunt în folosul d-l arendaș.

Moara din curte compusă din 3 pietre cu tot ce se găsește în ea conform inventarului ce se va adăuga va rămâne în folosința arendașului urmând ca la expirarea contractului să fie predată d-ilor proprietari în aceeași stare bună de funcționare ca și azi.

17. Orice contradicție va rezulta din neexecutarea acestui contract întocmai se va rezolva de Tribunalul Ilfov.

18. Subsemnatul arendaș fac alegere de domiciliul pentru orice acte de procedură în orașul Alexandria.

Drept pentru care s-a încheiat acest contract în dublu exemplar la 19 mai 1906.

Făcut în București Semnează: V. Macavei, comerciant din Alexandria.

9. Contract de arendare, n.o. 1022 din 26 iunie 1906, (dosar 271/1906)

Bălașa D. Orhescu domiciliată în București str. S. Ștefan nr. 26 arendează d-ilor Andrei și Paraschiv I. Noica din Alexandria moșia Cetate Ștefănești din comuna Antonești județul Teleorman pe 10 ani începând cu anul 1909 până la 1919 moșia. Prețul arendei este de 42.000 lei plătită în două câștiuri la 1 aprilie și 1 octombrie ale fiecărui an. În moșia arendată intră și 18 pogoane câștigate din trupul moșiei Bujorești de sus proprietatea d-nei Maria Veluda precum și toate acarele și clădirile aflate pe dânsa de 2 camere despre eleșteu mobilate de proprietară. Dărilor către stat, județ, comună privesc pe proprietară. La facerea acestui contract proprietara a primit 7.000 lei care se va scade din primul câștig.

10. Contract de arendare n.o. 564 din 31 mai 1903, (dosar 252/1904)

Eliza Cretzeanu arendează d-l George R. Goleșcu moșia Broasca și Seaca din acest județ cu toate trupurile și denumirile pe 5 ani (23 aprilie 1905-23 apr. 1910) cu arendă anuală de 40.000 lei plătiți în două rate la 1 martie și 1 septembrie ale fiecărui an. Toate dărilor către stat, județ, comună privesc pe arendaș. Pe moșie sunt acarele următoare: o casă cu 4 camere și o curte, o casă cu 2 camere pentru servitori, un grajd și un șopron, 2 pătule și o magazie, un puț de câmp pe care le va primi cu inventarul. Pentru acestea arendașul i-a dat o garanție proprietarei de 10.000 lei prevăzută în contractul în vigoare.

11. Contract de arendare n. o. 641 din 21 iunie , (dosar 252/1904, f. 102)

Aurelia I. Pascal, Maria M. Râmniceanu, Mihail, Alexandru, Nicolae , Petre și Ghe. Râmniceanu de o parte și d-l Mihail Ionescu de cealaltă parte s-a convenit următoarele:

Art. 1 Eu Aurelia I. Pascal în baza procurii ce o am de la soțul meu, arendez d-l M. Ionescu partea mea dotată din moșia Călinești județul Teleorman astfel cum o stăpânesc și eu și cum e prevăzută în actul de partaj din 15 oct. 1889, în termen de 5 ani de la Sf. Gheorghe 1905, cu preț de 10.000 lei anual.

Eu Maria M. Râmniceanu, cu autorizația soțului meu Mihail M. Râmniceanu arendez d-l M. Ionescu partea mea din moșie în aceleași condiții de mai sus cu prețul de 10.000 lei.

Eu Mihail, Alexandru, Nicolae, Petre și George Râmniceanu arendăm fiecare în parte dl. M. Ionescu părțile noastre de moșie din moșia Călinești județul Teleorman de la Sf. Gheorghe 1905 pe termen de 5 ani pe prețul de 4.000 lei pe an.

Art. 2 Plata tuturor dărilor către stat va fi plătită de d-l arendaș la 1 apr. 1905 peste prețul arendei și oșebit pentru fiecare din proprietari astfel cum se plătesc azi de către noi iar recipisele se vor preda odată cu câștigul de arendă.

Art. 3. Arenda plătită de două ori pe an fiecăruia dintre noi la 1 martie și 1 septembrie, care bani se vor depune de către d-l arendaș M. Ionescu la orice casă de bancă din București făcându-se cunoscută fiecăruia pentru a merge și a primi sumele.

Art. 4. noi proprietarii ne rezervăm dreptul ca cu toții împreună sau fiecare în parte să putem vinde oricând în cursul acestui contract întreaga moșie sau o parte a uneia din noi și d-l arendaș nu va avea altă pretențiune decât să se respecte anul agricol, în care vânzarea s-a efectuat și scăderea arendei respective.

Art. 5 la autentificarea acestui contract d-l arendaș a depus în mâinile fiecărui proprietar următoarele sume care se vor considera ca ultimul câștig al arendei, d-na Aurelia I. Pascal primește 5.000 lei, Maria M. Râmniceanu 5 000 lei, d-lor Mihail, Alexandru, Nicolae, Petre și George Râmniceanu câte 2.000 lei. Pentru aceste sume ne obligăm a plăti d-l M. Ionescu o dobândă de 5% anual începând din momentul încasării acestor sume.

Art. 7 dăm d-l arendaș toate ecaretele aflătoare pe moșie și pe care se va face un deosebit inventar, afară de casa cea mare a d-lor Nicolae și Petre Râmniceanu și casa ce aparține d-l George Râmniceanu asigurarea de incendii va privi pe d-l M Ionescu peste arenda și se va socoti pe suma de 15.000 lei, pentru casa d-l Râmniceanu și se dă în primirea d-l arendaș și 30.000 lei celelalte ecarete, asigurarea le va prezenta imediat d-l Mihail Râmniceanu spre a le viza îngrijind dl. arendaș a plăti totdeauna prețul de asigurare căci în caz de incendiu va fi răspunzător.

Art. 8. Subsemnatul arendaș mă oblig a păstra semnele de la moșie despărțitoare atât de moșiile vecine și de limitarea locuitorilor și voi fi obligat a respinge orice uzurpare a proprietății susținând acțiunea posesorilor la autoritățile competente căci din contră voi fi responsabil de daune și speze ce s-ar cauza.

Art. 9. D-l arendaș are dreptul de a intra din toamna anului 1904 pe teren pentru semănături.

Art. 10. În orice caz de secetă, de pierdere a recoltei din orice alt motiv d-l arendaș nu va avea dreptul să pretindă nici o altă despăgubire de la proprietari nici a se leapădă de acest contract. Asemenea nu e liber d-l arendaș a ceda sau a subarenda moșia altei persoane fără știrea și consimțământul înscris al proprietarilor.

Art. 11 În caz de neplată a arendei fără somație conform art. 1079 al. 2 Cod civil, subscrișii proprietari vor putea fără judecată să urmărească orice avere a subsemnatului arendaș pentru despăgubirea integrală a sumelor datorate la fel proprietarii pot rezilia contractul fără judecată.

Art. 13. D-l arendaș primește toate casele și celelalte ecarete după moșie în starea în care se va afla actualmente, fiind obligat ca reparațiile toate ce vor necesita în cursul contractului să le facă d-l arendaș pe a sa cheltuială fără nici o pretenție, contra proprietarilor. Orice construcție ce ar face în timpul contractului va rămâne proprietarilor respectiv fără nici o despăgubire.

Domiciliu meu îl declar în comuna Orbeasca de Jos, județul Teleorman pentru orice acțiune. Făcut la 21 iunie 1904 în Turnu-Măgurele.

12. Contract de arendare n.o. 709 din 2 aug. 1904 (dosar 252/1904, f. 172)

Constantin C. Butculescu proprietarul moșiei Țigănești-Calomfirești arendează d-lui Nistor I. Piteșteanu pe 5 ani de la Sf. Gheorghe 1905 până la Sf. Gheorghe 1910 moșia în următoarele condiții:

I. prețul arendării este de 57.000 lei pe un an plătită în două rate la 1 martie și la

1 sept.

II. Dățile către stat, județ, comună vor fi suportate de proprietar

III. D-l arendaș în acest timp nu va putea subarenda fără permisiunea proprietarului

IV. D-l arendaș nu va avea dreptul de a lua de asociat la această contractare pe d-l Nicolae Capră, vecinul arendaș, de la hotarul acestei moșii, atunci se va considera reziliat contractul de drept fără somațiune sau judecată.

V. În arendare intră și toate acareturile aflate pe moșie cu dreptul pentru mine proprietarul de a-mi opri Corpul cel Mare al caselor de ședere după moșie, iar dependențele alipite acestui corp vor servi d-l arendaș de casă de ședere, în cazul când eu proprietarul voi avea a construi o altă casă de ședere pentru d-l arendaș acesta nu se va opune la trasmutare.

VI. D-l arendaș va avea a face însămânțările din toamna anului 1904.

VII. D-l arendaș trebuie să păzească hotarele și movilele care despart proprietatea de vecini și comună.

VIII. În caz de încălcare a hotarelor va anunța autoritățile competente și pe proprietar.

IX. În caz de daune nu poate cere scădere de arendă de la proprietar.

X. Neplata arende atrage rezilierea contractului fără somațiune sau judecată arendașul putând fi expulzat de pe moșie.

XI. Domiciliul proprietarului este București Calea Dorobanților nr. 35 și a d-l arendaș este Alexandria str. Brâncoveanu nr. 11.

XII. Arvună la facerea contractului 10.000 lei se va scădea în fiecare an până la 1910.

Semnează proprietarul la 23 ian. 1904

13. Contract de arendare n.o. 861 din 3 septembrie 1904 (dosar 252/1904, f. 235)

D-l N. Preșbeanu în calitate de tutore al minorilor mei copii Ana, Maria Preșbeanu domiciliați în Turnu Măgurele arendăm d-l Nae G. Vasilescu domiciliat tot în Turnu Măgurele partea de moșie Băneasa, Plasa Călmățuiului, Teleorman, fosta proprietate a defunctei noastre mame și soții Smaransa Preșbeanu.

1. Moșia se arendează pe termen de 6 ani (23 apr. 1909-23 apr. 1915).

2. Arenda anuală este de 6.000 lei plătiți la 26 sept. și 23 martie a fiecărui an.

3. Dățile privesc pe proprietar, plata însă se va face de d-l arendaș în contul arenzii pentru care ne va prezenta acte justificative.

4. Plata arenzii se va face în Turnu Măgurele.

5. Orice acarete se va face pe moșie, liber este d-l arendaș a ridica la expirarea contractului.

7. D-l arendaș va putea lăsa moșia oricând ardori cu condiția numai de a ne anunța cu un an înainte.

Am primit la facerea contractului suma de 2.000 lei.

Semnează

14. Contract de arendare n.o. 958 din 21 septembrie (dosar 252/1904, f. 278)

Radu A. Golescu în posesiunea moșiei de zestre a soției sale arendează d-l Gheorghe Hagi Peiu din Giurgiu moșia în întindere de 750 pog. arabile care se află în comuna Dracea din acest județ, mărginită cu proprietățile fraților Golescu, moșia Putineiu și moșia Segarcea.

Termenul arendării este de 7 ani (23 apr. 1905-23 apr. 1912).

Prețul arendării este de 12.000 lei pe an plătiți în două rate la 23 martie și la 26 septembrie. Foncierea privește pe arendaș. Arendașul este obligat a construi pe moșie o casă de locuit și acarete până la valoarea de 4.000 lei, oprindu-se de arendaș câte 500 lei la primele 8 câștiuri, asemenea 500 lei din primele 2 câștiuri despăgubire pentru greutățile ce întâmpină în primul an cu facerea arăturilor.

La facerea contractului s-a răspuns din primul câștig d-lor Golescu suma de 2.000 lei.

Semnează R. Golescu, Esthera Golescu, G. H. Peiu.

15. Contract de arendare n.o. 974 din 25 septembrie 1904 (dosar 252/1904, f. 290)

Elena Th. Anastasescu cu consimțământul soțului arendează lui N. Cercel toți din Roșiori de Vede partea ce i se cuvine ca moștenire din moșia situată în comuna Drăgășănei cătunul Muți 25 de pogoane. Prețul este de 350 lei plătiți de Sf. Gheorghe și de Sf. Dumitru. Termenul arendării este de 5 ani. Foncierea va fi în sarcina proprietarului.

16. Contract de arendare n.o. 965 din 24 iunie 1906 (dosar 271/1906)

Subsemnata Maria Cretzeanu născută Ștefănescu prelungesc arendarea moșiei d-lui Ioan Suditu pe 2 ani (1911-1913) pe numele Caravaneți, în aceleași condiții din contractul vechi autentificat în 1903 pe 3 nov.

Pe suma de 30.000 pe an plus funcierea.

LEASING CONTRACTS BETWEEN THE ESTATES' OWNERS
AND THE LAND AGENTS FROM THE TELEORMAN COUNTY

Abstract

The leasing contracts are of a great importance for the study of the social and economic evolution in the second half of the 20-th century. In these leasing contracts could also be found the land agents names and the addresses.